

د ۱۳۵۱ لمریز کال

د وږي مياشت

شپږمه گڼه

پرله یسې گڼه ۱۴۳

د تاسیس کال ۱۳۳۹

Kandahar. Kabul
Vol.13, No.6, Sumbulah 1351
(August 1972)

کډیا

نظراً غایت روحانیت

اشتمنی خپرونه

اعلیٰ حضرت شهید سید محمد نادر شاه غازي
د خپلواکۍ د پیرته اخیستلو د بهرګۍ ستر
قهرمان او د هیواد ناجی

وړ محبوب ټو او الله معظم همایوای اعلیٰ حضرت
هیواد د خپلواکۍ ستر حامی چې د شاهانه ذات
مقریات لاندې د ژوند په ټولو مهالو او معنوی
حوکمنۍ د گران هیواد زیات پرمختګونه په
خه شوی او اوس هم موږ د انکشاف پر خوا
چټک ګامونه اخلو

د پوی گڼې پیژني افغانی

په کندهار کې د هیواد د خپلواکۍ ۴۰۰ کالیزه په خاصو مراسیمو و نهانځل سوه

د دې لومړۍ ورځې د هیواد
د خپلواکۍ د پېر نه اخیستلو د ۴۰۰ کالیزې
سره پر اړه د دې عسکري رسم گذشت
په خاندان او مراسمو و نهانځل سوه ۴۰۰

د عسکري رسم گذشت تر شروع
کېدو دمخه د کندهار والي چاغلي
سلطان عزیز لږ کړیال او د ټول اړه
قوماندان ډگر جنرال ازکان حرب
د سید د کار د وطني سلام قبول او
هنه یې هماینه کړه، وروسته له هغه
د کندهار والي او د ټول اړه قوماندان
د موافقه سره د خپل مخصوص کمپنه
تشریف اورد. په دغه وخت کې پاچاهي
ارمان چې د شاهانه دعا بای په ټول
سادسوي د کندهار د والي له خوا

د کندهار والي چاغلي سلطان عزیز لږ کړیال او د ټول اړه
قوماندان ډگر جنرال ازکان حرب د سید د کار د وطني سلام قبول او

واوښتل سو او د رسم گذشت هر ۱ سم
شروع سول.

د دغه مراسمو د لاندې د پان د
ملکي او عسکري عالي رايه ما مودن
د هندو پا کستان قسلا نه په کندهار کې
او سیدونکی پښتونستان او د پان
د سیر خا جیان او په زر دند او چیان د
احمد شاهی واک په تواله وخواي کې
لږای ایلو لږ.

د مراسمو په پای کې د کندهار والي
او سیر عسکري صاحب منصبان او د پان
مخبر او د پوهنې شاگرد او په مرات
د رواړه کې د شهیدانو په مزار باندې
د کار کونکي کښېښودلې او د هغوی روح ته
پر دعایې وکړې.

د شاهان او د دې یوه پلور قلمه د رسم گذشت په حال کې ایدل
کېږي

مرحوم و الاحضرت غازي سپه سالار سردار
شاه محمود خان دایوار فاتح

د کابل فاتح و الاحضرت سردار دال شاه و لوی
خان غازي چې د خپلواکي په بهر که کښی لی
لو په برخه در لوده

د خپلواکي دستور ویاړ خلی

۱۳۳۱ کال د وړې میاشت

موزن خپلواکي د ستر نعمت خاوندان یو

خپلواکي د هر څه بشري او پېن الماني حق او
دولت لوی نعمت او عالي اهتمام دی او تر ټولو هغه
ولس د دې نعمت او اهتمام وړ دی چې په دغه لار کښي یې
لږ کاري کړي او تر مالولو او سرولو تېر
شوی وي.

افغان ولس یوله هغو ننگېا لېو او پر خپلواکي مینو
ډېرو لوستونکو څه چې د پېر د سلطه یې هېڅکله پر ځان
نه ده منلې او تل یې د خپلواکي او عالي ویاړ ژوند
کړی او استعماري طاقت هغه وخت غلبه پر ځانکې
کړې ده چې دوی یې په خپل منځ کښي سره اېډلي او
د بې اتفاقي له کبله یې کمزوري کړي دي.

هغه وخت چې دوی اېډي په پخوا لوبډلې استعمار
د لاس پر لاس او پر ځو غلبه موندلې او د هند ستر
هېواد یې تر اسادت لاندې راوستلی و نو د موز پر
هېواد یې د دې هکله لیک کړی و چې د اودیم هیل یې
خلو د پنځوس کاله پخوا په د تل او واکه کښي ژوند
د ستر پښتون اعليحضرت شهید محمد نادر شاه غازي
تر قیادت لاندې د افغاني مجاهدینو د لاسه سخته ماتو کړې.

او د موز ملي خپلواکي یې ومنلې.
خو هکله چې استعمار د موز په منځ کښي د تفرقي
او بې اتفاقي نظم پاشلی و نو هر کله چې موز د خپل
هېواد په اصلاحاتو بوخت و خلور خلور د کاله دمخه
د استعمار په لوبډلې د مرتجع او خاېنو عناصرو له خوا
د اغلي اندود د منځ ته راغی او موز ته یې مادي او معنوي
زبان ورساوه او د که اعليحضرت شهید محمد نادر شاه

غازي ته پېرته وای د موز خپلواکي د لاسه تلک.

اوس د پېنکه سرخه موز د خپلواکي د ستر نعمت
خاوندان او د خپل د پېر کرات او ترقي غوښتونکي
پایا تر ستر قیادت لاندې د خوښی او آزادي د لوب
تېر و او د دوی پنځو کلنو اقتصادي پلانونو او لیکتافي
پروژو د تطبیق له کبله مو د هېواد دراختی، صنعتی،
عمرانی، اقتصادي او لوړې مدای چاري پراختیا مومي
او د موز د خلکو د ژوند پخه یې اړه ولې او د موز
پر قردی اجتماعي او عالي ژوند یې زیاتې اغېزې کړې
او د خلکو د ژوند مو د پخه په ورځ سپېږي.

هو د موز ننگېا لېو پلور او خپله ملي خپلواکي
د پېر والی او سرچندانی په برکت پېرته خپله کړې او
موز ته یې د اعانت په توگه ورساوه او موز ته هم په کار
د دې هغه دین ورځي د علم او کمال لار په ژور رسانو
او د خپل هېواد د لوړ ویا په لار کښي تر خپله وسه پورې
کوڅي او علم لوب و کړ و او د خپلواکي کڅا لوب په لار کښي
د حکومت سره خپله همکاري و او سپېږ و پا پد په خپل منځ
کښي او هر څي شو او طبع و ستر او ولس خدمت د معنوي
د هېواد والو د هوساښي په لار کښي اېښاد او قدا کاري
خپل شعار و کړ و او د هېواد د هېواد یې معظم اعليحضرت
تر ستر قیادت لاندې د عصري پر معیتک اړه و او
ته ورسو.

غلام محي الدين ايوبي

د کندهار مجله

دا مجله خاوند: د طلوع افغان نشراتي موسسه
د مسئول مدير وکيل: غلام محي الدين (ايوبي)

ليکونکي ډله

عبدالله دوس (نرجيب)

احمد (راشد)

عبدالمنان (امون)

ميرمن هلاله (اخکزي)

طباعتی همکار: تحلمي (بارک)

د شهيدانو واپ

اداره:

۲۸۸۴

د تېلفون لمېر

هينوارو پايي هيوادو کي دالو تگود تهنو او په گناه سره
بنديان دي بايد له بندي خوشي شي له دي امله مو
د هغو هيوادوالو کي تهنو کوم چي دمو مبارزين اي
په خپلو هيوادو کي بنديان کي دي .

د تور سيمير مبارزينو په (۱۹۷۰) کال کي
د فدرالي المان سويس او انگلستان لورکي زرقا ته
و تهنو لسي او د هغو دغه لور تگود
او مسافرو پښويه غوښ کسي نسي د خپلو
بنديانو خوشي کول وغوښتل .

اوس هم د تور سيمير مبارزينو د موخيخ د بين المللي
لويي هغه د اسرايلو اته ورځ شکاران تهنو اي دي
و د دغو اته ورځ شکارانو په بدل اي کي د اسرايلو هغه
د خپلو ۲۰۰ مبارزينو خوشي کول غوښتي دي .

کله چي د تور سيمير مبارزينو د دي بين المللي
لورکي زرقا ته تهنو لور د تل اييب پر هو اي دگر
بالدي نسي حمله وکړل او د پروکهي نسي مره او قبيان
کړل ، همدغه ورنگه د اته ورځ شکارانو تهنو لور
د موخيخ د بين المللي لويي هغه د دي سيمير سول چي
زيات ارو پايي او هيني عربي هيوادونه د تور سيمير
پر مبارزينو بالدي بدو او او د دي مبارزين
ملاست وپولي .

کوم وخت چي د تور سيمير مبارزينو په موخيخ کي
پر اسرايلو ورځ شکارانو حمله وکړل
او په اول هل اي ۲۰۰ تنه او په دوم هل اي ۹۰ تنه اسرايلو
ورځ شکاران مړه کړل او په دغه پيښه کي د تور سيمير
د مبارزينو هغه هم بنديان د اسرايلو منجه د او د غوا
يا په بل روايت سره د فدرالي المان منجه د او
وړل .

خوسره ته دغه هينو عربي هيواد وپرو مو د
مبارزينو انتقاد وکړل او د دوي دغه عمل نسي وغندي
که د اي خلک په عادلانه ډول سره شترگي خلاصي کي
او وگوري نو دا به چوړه معلومه س چي د فلسطين

بيچاره خلک د (۲۵۱) کاله کي چي د خپلو کور و هغه
هل سوي دي او په سوهيد و تگود د تگي ژوند کوي

هغه هو اي او همکشي حملي چي د اسرايلو د غوا هغه
د فلسطين پر مهاجرينو بالدي کي چي او د فلسطين خلک
د خپلو کور و او همکو هغه په ژور اېستل کي اي او د دوي
ماشومان او سيمين ه بري پيله کومي گناه هغه قتل

ما کي چي او ولي هينور د اسرايلو پر دغو ظلمو بالدي
احتجاج نه کوي او نه اسرايلو ته بد و اي ۲۰۰ په دي توگه
د فلسطين خلک د اسرايلو د غوا وړو د ظلمو هغه په

مذاب سول ، نو په پولي نما لېشوي لاس پوري کي چي پيل
د غوا لېشو هغه نسي کولاي خپل بنديان او همکشي
اسرايلو غوا وړ او د هغه خلاصي کي د فلسطين
مبارزينو پر دغو نما لېشو بالدي هينو هيواد او احتجاج وکي

کوم چي دوي د اسرايلو د دي ملگري دي او پوه بله
خپلي منافع سره ساتي هغوخت چي د تور سيمير مبارزينو
د فدرالي المان سويس او انگلستان لورکي زرقا ته

و تهنو لور او ملته نسي وچو اي هغو هيواد و چي د
اسرايلو سره د دي مناسبات درلودل او د دوي لور ي
ملگري و او د تور سيمير د مبارزينو دغه عمل نسي وغندي او
احتجاجونه اي پروکړل کله چي اسرايلو د خپل انتقام

اېستلو په غرضي پر فلسطينيا او بالدي سختي هو اي او
همکشي حملو شروع کړل او د اردن د دود غربي
ساحل او د غوي (۴۵۰) تنه اي بنديان کړل او پر هغو بالدي

اي غړول ظلمو ته کول او د نوموړو هيواد و د غوا
پر اسرايلو کوم احتجاج او بد و نه ويل سول کله چي
بياد تور سيمير مبارزينو د تل اييب پر هو او دگر حمله
و کړل اسرايلو هم د دغه انتقام اېستلو په بدل کي د

ليتان پر جنوبي برخو بالدي سختي حملي شروع کړي او
د اسرايلو د غوا حمله په نتيجه کي د فلسطين په
سور کويچيان او سيمين ه بري پيله گناه هغه وړل سول

او هغو هيواد چي د فلسطين د مبارزينو هملونه به اي
قتل او پر هغو به نسي احتجاجونه کول او اي دي
اسرايلو دغه قتل عام و نه غندي او له نسي احتجاج پروکي
او حتي د هغو سره بي مرسته کول او د هغو د ظلمو لپاره

نسي لوي اسلحي پرا پرو لي چي اسرايلو کا ميا ب کي او د
فلسطين بيچاره خلک ته بيا او پر باد کي ي .

د پاته په ۲۱ مخ کي

ستر ملي قائد د تيارخ يوه کوبه

حاجي مير ويس خان

مير ويس خان د پشام خان لوی به قوم هو نکت په ۱۰۸۴ هجري کال د کلان په انگر کی زیږیدلی دی. د مشر تر هغه چې د آزادۍ غوښتنی عالی سیاسي قومي انگار د میر ويس خان په فکر کی های وپیس، ده دیوه ډیر لوی تیار په نامه شهرت در لو د او د لو یو لو کادونو په ډیر به یی د هندخوا نه تجارت کاوه میر ويس خان د تر می او ملا می طبع خاوند و ده د متین فکر، لو د اخلاق مساوت او مروت هر چاته هر گنده و سر پر، یردی قدر او

مهم او ښه صفت چی د میر ويس خان سره یی په مشر توب او ملی مقاصد او سیاسی میدان کی به سر سته کول ده د فسیحه ډیر خوږه وینا او جذاب لطق و.

هر د میر ويس خان دیوه پختانه مشر او ملی قائد په حیث او پیاد و غښتلی هسکر په نامه پید او میر ويس خان د خپلی سلسلی په اعتبار کوم کار نه دی کړی

لکه په د خپل مستقل شخصیت هغه یی کار اخستی دی. میر ويس باندان د لو د شخصیت او حساس دماغ غښتن و چی د پښتنو د ملت د رځ او پورت کی او پختانه یی د پردیو د ظلمو هغه خلاص کړل هغه وخت چی مغوی پاچا، ظالم کرگین په کتند هاد کی مقرر ده کړی او دغه ظالم کرگین د هېڅ ډول ظلم هغه د پېغ ونه کی په دغه وخت کی پښتنو مشر نه و ولودی کله چی میر ويس خان د کرگین دغه نا وړه د ظلمونه د پښتنو په مقابل کی وایدل او د پښتنو د خلاصو الی د پاره د هر ډول کوښښ هغه کار و اخستی او د خپل هغه لو د سیاست په نسبت یی مغوی اشغالگر و نه تر ایده ماته و و کړل او د

پښتنو غیر اتمند قوم یی و ځو و له یی یی نه ورو پېژاند.

میر ويس خان اته کاله د پښتنو ملی مشر توب کی او هو لو خلکو به میر ويس لیک ورنه ویل چی تر اوسه پوری هم د میر ويس لیک په نامه یاد یی کی او په لیکه سره شهرت لری د پښتنو دغه ملی قائد په ۱۹۲۷ کال کی وفات سو او د کتند هاد د کوکران په سیمه کی خپل سو اوس هم ده د مزار ته د پښتنو او اوچکی د حاجت غوښتلو د پاره وږی او تر هر هغه دغه

چینی دده د کتبی د لیکه تر ستر گو کړی.

د نکت څو ځه به می هر هڅوی

که په لاهور کی هر مزار د راشی هڅه

میر ويس خان هلا و و یر او د و ملاتړ او بوستر سیاسی او د ملومات و چی

د میر ويس لیکه

د خپلی بالیسی په نتیجه کی یی د اصفهان در یاد تر خپل سیاسی افو ځلاند یی و و ست میر ويس خان د اصفهان په دریا و کتبی

کوم وخت چی میر ويس خان اصفهان ته ورسیدی

دی یی قوی او غښتلی گارچ نه و سپاری هودی هاته بندی و سانی او غوړ و دی پر له پسې په بند کتبی و په دی وخت کی د ایران کا پیته دده سره بند پیته و و ځای په به ستر که و و ته کتل مگر بیا هم د پښتنو ن میی ده

دی بریالی سو چی دیوی کا پښی انگار و و مغلوب کړی.

پروویس خان چی په هغه مجلس کې دغه پوښتنه خبرې
و کړې د مجلس پوښتنو لیکلکو په پوره غور او دقت سره
واوږېدلی، د دیوان بیګه طرفه اړان چی د کرګین چی
اژدی ملګری وو او دغه سره له مناسبات در اړول،
دمیرویس خان په دی وینا سره چی پر خراشینی سول او د

کوم وخت چی صدر اعظم میرویس خان ته دا خبرې
کړې نو میرویس خان ته چی د اسفهان د دو پاد
مراتوبی اتفاقیه معلوم و دی غوښتل چی
هو وواتی دی وخت کی صدراعظم دده په طرفه اړی
د داخله وکړه او وای وېل

«نه باید د مصوب او غوښتمونو له مخی چی کرګین
په تاسو کړی دی کار واخلي باید د حقیقت د مخی
په توضیحات وړ کړی اوله یقین اړم چی ته داسی سی ی
په دی چی خلای له حقیقته په غو وواتی»

میرویس خان چی د دی دغه اتفاق او بی اتفاق
ایدل، دانی مناسیه وکړل چی نور د حقیقته هغه
پرده ایستو کړ او رشتیا او واقعیت بیان کړ او دا وېل
چی په خبر و شروع و کړل «تاسو دما هغه د حقیقت پوښتنه
کړل اوله هم پوښتون هم باید حقیقت ووايم هغه ا دی

که کرګین هغه وخت نور هم په کندهار کې پاته سی
کندهار د حقیقت په ډېر غرابشی هکله چی کرګین
په دی له دی قاهره سوی چی خپل حاکم اداره کی او

په یوه صحیح قانون لاندی ای د اولی او هم اړ وېر
ای وژلو د ادای غصب کړل او د حق او لاهونه یی د خپلو
سکرو سره کرګین چستان ته ولېږل او په دی ډول یی
کوچن کاوه چی هغه پانګه یی مکرمانه پرېښو دل

خو چه کم وخت چی دی ډېر وړی سره یو های کی او
د هر سکرو هم ولری تو ا ل ه ا خطر نهسته چی د ملند
حکومت سره موافقه و کړی

کوم شی په دی چی کرګین د دی مو افقی هغه
و کړل دی اولی پانګه کرګین پر های د خپلی کا یونی
هغه یو لایق او تجرب په کار و لېر چی له خپل دین

اصحاب او ملت هغه وی د کندهار د پاره له پاکي
پر لمر سپینه ده چی یو وخت په دایست وطر ته سی دی داسی

موقع په اکی چی د پانګه د وړانی او خرابی اسباب
وړمل را وړی کړی»

میرویس خان چی په هغه مجلس کې دغه پوښتنه خبرې
و کړې د مجلس پوښتنو لیکلکو په پوره غور او دقت سره
واوږېدلی، د دیوان بیګه طرفه اړان چی د کرګین چی
اژدی ملګری وو او دغه سره له مناسبات در اړول،
دمیرویس خان په دی وینا سره چی پر خراشینی سول او د

پلی خوا هغه صدر اعظم طرفه اړان دمیر ویس خان
د دی وینا هغه ډېر خوشحاله سول او دمیر ویس خان
سره له د اقول او وعده وکړل چی د دیوان بیګه
د پانګه په مقابل کی په موخه تاثر ډېری اندازی حمایه کړو

نو کوم وخت چی میرویس خان د اوښا و او د بدل
ډرغو شعاله سو او ده هم د خدای (ج) هغه دا خبره

غوښتل تر هغه وروسته په میر ویس خان په هر های کی
ډېر استقبال کیدی او د صدراعظم ډلی په دده ډېر
احترام کاوه دغی ډلی ته یو اژدی د چی دمیر ویس خان

چه احترام کاوه بلکه دمیر ویس خان شفاعت یی پانګه
و کړی او د کرګین ظلمونه او ناحقن یی ټوله پانګه
هر گنده کی کړی او د تاسو پانګه دمیر ویس هغه
خوښ او داضی کی په نتیجه کی پانګه دمیر ویس خان

د بنده هغه و پخنی، پدی وخت کی که میر ویس خان
غوښتلای هم ای کولای سولای چی کندهار ته داسی

خود د تاسو د وړانی اتفاق دده په فکر کی او د خیال وړه
پیدا کړل چی په هغو کړنه یو اژدی د تاسو د اژدی د اړی
بلکه د پوښتنی خا وړی و سمعت او پر اخوالی یی هم په نظر کی
نېولی و

میرویس خان د دی مخی نوی در لودلی لمری
قوه تر سرما په او د ده د تاسی سیاست او پوه او هم
د پلی خوا هغه د اسفهان د وړ پانګه کاپیشی بی اتفاق و

چی دده لپاره یی چه زمینه برابره کړی وه خود دی
شیانو له امله میرویس خان د تلو اړ هغه کار وانه غښتی
اړ په دغه کار کی یی په ډېر احتیاط او فکر سره

کامونه اخستل د داهم باید و وېل سی چی دمیر ویس خان
د لمری سفر له و چی اسفهان ته تللی و

(نیدی خان مومند دمیر ویس خان ډېر اژدی
او صمیمی ملګری) پخپل کتاب محمود نامه کی لیکل چی
دمیر ویس خان دغه تګ و اسفهان ته د لمر سفر و چی د قوم
د آزادی لپاره تللی و

میر و بس خان د پندی خان تر هغه صدراعظم او لودو
 وزیران اوله پیا مو له واستول او دغه هغه می ۱۵ اجازده
 و غوښتل چې د پاندی وړ وړزی او ددو ی سره مجلس
 وکړی او کابینې هم د میر و بس خان دغه هیله ومنل او دده
 می ۱۱ اجازده ورکړه چې داوولزی او ددو ی سره مجلس وکړی
 میر و بس خان چې کوم وخت د پندی خانی هغه
 داوولزی او میر و بس خان دسدراعظم سره وایدل او د هغه
 سره می مجلس وکړی او وروسته می هغه قیمتی هندي دیان
 چې د هان سره می وړی وده صدراعظم ته د سوغات په چورل
 وکړ کول بیای د وزیرانوسره هم ولیدل او مجلس
 می وکړی او هغه ته می هم د خوشیاو هغه سوغاتو له وکړل
 دده د سوغاتو په وړکولو سره د کابینې سره هان ته
 کونډه کی او د کابینې مشر کی میر و بس خان ته کښته سوی
 هرنگه چې میر و بس خان د شرق ژبه وپوهیږه پوهیدی چې
 د شرق په د پادرو کی د شورا به داسې او سوغات په نامه
 هوله مهم دواو له لوپو ی به دی توگه میر و بس خان د قوم

د میر و بس خانیکه مطبوعه

د آزادی د پاره د خپلې پانگړه هغه کار و اخستی او د
 اسفهان د د پاره آمرانو غولې می را لیولی او دوی می د
 رشوت په واسطه د خپل هان طرفه اوه کړل په د پاملو دغ
 میر و بس خان و او د لیدل چې د داخلي چارو د حل د پاره
 یو لوی مجلس جوړه یی او د وړکونډین می وکړی چې د هغه
 مجلس ته لا زیاده کی او دی هم هغه مجلس ته ورشي هوله
 خپل دغه امرام کی پر یالی سواو نوموړی مجلس ته ورغلی
 د مجلس و بس د میر و بس خان هغه د کښه دارد و او می

(کرکین) په پاره کی پوښتنه وکړل او میر و بس خان
 د دی د پاره چې د مجلس نظر به د کرکین په پاره کی هان د
 معلومه کی می نو د مجلس د رئیس پوښتنی په جواب کی می
 کرکین چې د رسالت وکړی او د اتی وویل دده کرکین د خپل
 وړو په حیث گڼم او هم می د کرکین دلته ودرتوب عدل
 او مساوات په پای خبری وکړی پر ملا وده دصلو
 حکومت په نسبت د هغه د فرمان پر داری په دواخوا کی می
 چه نظر به وړکړی چې د دواختیا وده کوم وخت چې مشول
 د کرکین له مقررو د هغه د کښه دارد تائب الحکومه په
 حیث خبر شو او تر هر چا د هغه ماده له قوه کار و اخستی
 او د کرکین په لیب کی می د کښه دارد په ساتنه کی زیات
 وایستی

په دغه وخت کی دیوان بیگانه چې د کرکین د پوښتنی
 ملگری و د موقع هغه استفاده وکړی او د کرکین په
 بدویلو می شروع وکړه

د دواو بل د کرکین می پر قبول سړی دی دی
 تراوسه و نه پوهیدی چې میر و بس خان دی د هان
 و د وړو یو لی اوده سره می د بر ظالمانه وفتادو کی او نه
 یو خبری چې میر و بس خان دده حق می معاون او ملگری
 دی

په دغه وخت مجلس پلوی اوه سیدی او د میر و بس خان
 دغه فصاحت او بلاغت هوله مجلس په فکر کی و اچاوه
 په د پله و دغ دیوان بیگانه کی گڼ ته اسی
 نو دغه کرکین و او لیاقت جمع آوردی یکشنبی د تومام
 د اندازی د لاسل دده تومامه معلومندی چې آیا په
 وخت کی د لاسل دده تومامه د کښه دارد ما لیه و
 که هڅه

وروسته تر هغه بیا میر و بس خان خبر شو چې
 دسدراعظم په کوړکی یو مجلس جوړه یی
 نو میر و بس خان خپل هان هغه مجلس ته وروړو سواو او د
 مجلس د وړلو غلکو سره می د لاس و غږی وکړی ددی هغه
 داملو میری چو میر و بس خان په خپل مقصد کی او د
 پر یالی و او هم می کولای شوای چې پدی وخت کی د
 صدراعظم په ایا جا ده هر خای ته ولا د می

51

1914

1892

10

11

1914

1997

11

1

22

په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

مه به ئی خوب مه به ئی خندا مه به ئی حال وی
چی دجهن دده واکه ددرو مال وی
چی دلاسه ئی وئلی استقلال وی
پشرو حقوق ئی هم واده پامال وی

هم لېوالی ئی په لودوی ترینه هم کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

بودولته چی څوک واخلي استقلال
ورهی دپی میاشتی ئی مه چی لا په کال
پای تخت ئی ورته ایم کی په دیوال
دیخ جبرته وی دوی بودیل په حال

نیم خلیج او نیم لویه یخ هی په لاسه کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

آزادی چی د چالاسه هینی ولاده
دین دپالی په خطر هی پسی دداده
دوخت مالی ئی هم هی پیاوېچاده
غلام بدد کړی ئی هی په غاده

تل به گرهی دپسی ښکړه چاسه کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

یوملت چی بل ملت ته مانی ووی
تصرف ئی دوطن همکه اوهرکی
آزادی ئی هنر صلب تاج ئی پسرکی
دربه درتی ورت ته دول قوا او پسرکی

په کلان خلک ورت وی په هنکله کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

مسلمین چی هی د کفر منلو بیان
نه نری لخواغ کولای هی او نه اذان
په مسجد کی ئی نری ورت اسان
ورته خپزته ایسته ارموی قرآن

هم په خوله په ورت پوچ وائی او سپکی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

که چاهمکه دجا وایوه په روده
لاسی فرادوی ئی خلک له کوده
مه همکه پورته به ور کوی ودرده
سپین سترکی په لپاره وی دپه لوده

واکه نری کړای شی هېڅوک په لاسه کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

اوس پوه خبر کو م لا نه افشا نه
علم دده که هران خبر که له جهانه
دا خبره غوره کی لیسکه مان گرانه
په پالی کی پانی تشی له هېچانه

د سبا لارو ته به توره د نه خامه کی
په جهان کی خدایه څوک بی واکه مه کی

بسم الله الرحمن الرحيم

نہ تو کسی شیلہ کی جھلک پہلا نہ کسی
بہتر پہاڑ کی شدا بہ شوکت ہو گا اکبر کی جی و جیت لیتے ہیں

ازادى پلار در سپارلى اما الله
ازادى كه ته كبرى زير قد كى خيانت
بايدود مى سپاردى هو ته سلامت
آند . اصل ته شى به خيال الله .

ہام گو آمد غیل ناد بخ بہ ہنگامہ کی
بہ جہان کی خدا بہ شوکت ہی واکہ بہ کی

«ساحب زاده» شہید اور روح دیوی جادوگر۔
 خاں مر شاد بہادر خٹہہ عصر کی و بارہ

ہم غازیان دیوی و دیوی پہ جسکے تبارہ
 پاک کراخ بہ ورتہ طول و عمر جوادہ

(لائی ماما)
استعمار

جا به لور جا جا ده و درداختی
مرسبون و لوری لایخی وخت کی صورتی
و در دست دیوی پر خفه کام دو سقاو
چی به یادای دایک اوها باگو دی

شہید قہ صلام

ای د وطن د نامو ا ننگه شهید د
د آزادۍ د د و جی جنگه شهید د
د د باندی د د ی م کال د د د
ستا د د د کی مبارک غیا ل د د د
د آزادۍ د دوی د ی پای کی لی
چکاره د ی د د د د منزلی کی لی
تا پری د د ی د د د د د د
د وطن د ی د د د د د د د
د د ی د د د د د د د د
د د د د د د د د د د د
د آزادۍ د ی د د د د د د
ستا د د د د د د د د د
ای د د وطن د آزادۍ د شهید د
د د د د د د د د د د د

دور پالی حوض به خدای دوکوی
حوری گلخان به صفه های دوکوی
دور حوضی 3 حوض سلاو و اخلا
دخیل ساقی دلا سبه چاروا خانه
فصل الرحیم ساقی

[illegible]

د خپلو دوستانو راز
سپاتل ستاسو دعاوی
اخلاقو خڅه دی

تہذیب کو روکنے والا دشمن

در این سه تنه انسان و پسر و ملائکه آمده و هر
کدام چو و دوست و چو دشمن در حل کولو اظهار
نموده چو در این شاه گری و همه تندی چو با سو
و دخی و مشکلی در حل لایه پیدا گری و دخی اول و اول
مندان تا چو و اول دخی و مخصوص و از همه سردی
اومدی باید هوک امتحان می چو که ددی عالی صحت
در این و انکی وی غریبه که نه بودی انسان کالی می
قول گری و
عالمان و انکی که خوانی هوک و از مو بی نو و می ی
و از نه دروغ و وایه که ای و از این و ساقه و دوسنه
نویا حقیقت او و شای و وایه و

۱. کثرت خلقت و دی بختی نه په سرسری نظر کودي
او هغه نه په روحیت قابل ندی، که واده بهی چی دژوند
پول مشکلات او دین ددی لاری همه شروع کیږی
نو په دا کار و نه دا همت وړ ښکاره سی.

هڪو هراسان واري خصوصي ٿوند در لائنگ
اوپدي ٿواند کي جي وڃي پڇي چي ۽ پڇي ۾ شڪلا

انسان به پیشانی که بی دوی مشکلا بود جمع پنداره و کبی ای
شوخواه که به وی نو غیل بو دوست به بدی باره کبی
مرا چده کوی او دقته همه مرسته خواندی نه بدی های

کمی دهنه اصلی و طایفه شروع گیری. که ای دوست
دجل لازم در لوده خوبه و در ته و ای او که نه وی او را از
به ای پی و سالی. که ای در قیام دهنه و ای پی و سالی

شیخ خود و مشکل پرهای بی شغل و دست و پا دو هم مشکل پیدا کرد بدی چی شده روی پیشی همه در خود پیری همه

[illegible]

دخل به لازم کی وی کله چی دخالکو داییمایه نهی
او دخالو او وی نوعی طبیعت لایات غرا بیوی او
چرت او فکر و نه لازم کوی به شپوشو و پنه پاته کیوی

اوصفت نهائی تاوان دسیہی نوکرا اوہ پرمنو هروخت
بوی خیالی خودیہی سدا سو حقه په خصوصی مشکلاو
که مرسته دارای صمیم او برابرہ مشورہ و د کھی

و که ای دهن دارم و تمام موه به روی همه چایا مرا همه
و کوی چو شامو به نظر در کار: کورای شی
پله دی چو دهنه چا اوم به از ورته دهنی است مشوره

هني واخلي او پخپلو فابده منو مشورو او نصيحتو ډيري
پلي غير هني د ژوند ډېره ښه ګړي او ښه پرمختګي
مستاسود شخصي مجلسون او ټيمونه لاري ډيري پلي

خود پر پہنچنے کی ہم سب سے اور زیادہ خواہ
 بہ خطر کی وادہ رہی۔ ہمارے دماغ میں وہ
 مصروفیت تھی کہ ہم نے اپنے آپ کو

هيواد بل مەرسە خېل ژور قەدەمە يۈزى او ۱۹۱۴ ق
 او بودا لى مەرسە ژور قەدەمە يۈزى.

داغنه و ویزی

(اد و ایمه ارحه)

۱۰ غوث پر خان باندی حرام کہ
 خان کمرہ ویری دی دیا رہ
 کہ مظلومو موہ مارا جبر کہ
 می و زلالو۔ رہیہ کہ

چو ملت آد ۱۱ بوندہ سی
 چو امراہ پورہ مارا سی
 چو خدمہ آرزو رہی
 پادشاه چو ۱۲ و زلالو سی

آه جاب جي قربا نه ڪي ڏو ٺهو تو ايار •
 رشت مار جو سٿ به درهه و سي، درهه و کپه له قمار •

● 凡 例

د بنگو نوامه لاندې
چې صد معرکه په
په درو معرکه وروسته شول
لورده صد معرکه وروسته شول
له همدې شو له د پاته نشي
که ته سموي په هر وجه کې

صابر شاه یختغو مشرالوته منجرا کر زوی وائی

«نرمک را، من دی زلمی نه
لاسمو یو کورمه یوشی»
غیل و زر سره یو دی کبری
ه پنتون کام — شرانو
کوچنی و کوریه شتو ز سرهانو
چا غافل شی ه زلمیا نو

چی تیرتاسی وه چر یه نه، و تل (عور) پسته دووه
وس ره وره یی پر هج شی، که هه دوی نی لاس و بزو.

[illegible]

و آيا دي د مملکت هو
ياس به سر کهي ده هوميلي
له خپل حاله هان پوده کړي
پرو نه هر شه چي وده تير شو

به دي وه ي د د چي ما ان
د بيا علي احمد ش
ا حشبا ج صکري د دل چا بر
دکري نو په د د _____ يا اي

که با قل مملو و دشت وی، ناسی دریا و دریا و دری
به مدی و حدت را مملو و مقصد نه به ریحی

د حاجی جمال خان وینا

صابر شاه چي وينا ايس کي .
 « مشر توو دي مها دك شه
 چي دي مور قسي دا حال شه
 ستار گكو كي خود هي پا كه

جمال خان رخ کړل په مينه
 ا حمد خدا دقا دي و .
 پختون تا ته ا ميند کړ بيه
 د پلار و پختني و —————

خداي کي به تابه لور شو، (موږ پر تاييښت اعتماد دي
دا ټاټوبي به وړانځي، به دي زهري مول زه چا دي نه

و بست بهی آبا و اجداد
دری خوراک به دوای
به عبودیت عالم رشی
پر در کعبه با اسی به چو دای

چی حلندیه په غېو کې ادوی ته کې ی لاله ااکلوک
په ورو ورو په ای هر کښه کې غېو د لاله پتار ماوې

«اول درویش به چکاره گری
یا نیکو تو مو به چو شـبـو
و ز در و چـلـو ا لـا نـو
با لـه شـنـگه ای سـیر مـو
چو پلـو ده ده سپـا و ای
خاطر ی در و یـلـی
افسـا نی ای ز ده مـانـی
دمـو زانـکـو وی زبـکـو ای

دایه اول در باده کبی^{۵۰} پیا به روی دهر روینده
دهیبت دور به کبی پود نه، هر چندون با شوینده

د دا و د د و د په د اسی
د (۱) ۲۱۵ په داغ کي پيا سي
پکلي مشکه د غرا د سي
پنجوا کي په وړ اډ پيا سي

دختری شاه شاه می دهد، پیاز را یا خوری که جو به
هر صوفی نه، به چوبه سی، و سقا که بوسه می نشو به ۴

دلوب کورنه

آه به کورونکی : طالب

مړه وړندی لاندې - بالندی سره خپل
ان د ایا غوټه کا کړ سوی د مور و گډه
بېشور نشته کی ، پخپل لاس ښکړو ساتل
او چتر ن یوه مور بڼه ، یو مو د گډه
په پستو په کړی و خبری ټول وطن
خه پروا که نه - یی شپږ وایی شوک د پیکه
سره جوړه په سو «مخلص» پخپل کور کی
که خدای لیری کړی له مخلصه د بدن سرکه
(مړه وړاندې د لوی مخلص مخلص)

در خسار طلب

له همدې واکه دلیر - چی خما و یم
میهای ته می د وان که باقر او یم
زه مشتاق یم ستاد خو لخوا همدې مست که
لانو تودی په کجیل که خریه او یم
په مینه سره او د لخوا دفر یاد
په آفریده م د غیبه لا د کور د یم
په بنا بست دی چهار پم کا گل رحمت
په رغان به شکوه که چی بهار یم
په دی او ای کی م با لخوا
د ننگ به شان سو علی ټول په اواز یم
در په در د پسر گر هم پیداشوی
په طلب زه مړ کی ستاد د خسار یم
وړ پیری نه یو د میو پیا نه داو ده
د په وودخ په دی آرز و په انتظار یم
د امان دود پری

د ژوند نغمه

د کابل د به ذره ذره کی د هستی د ایا لیر ی
د وچو د پده لای - مین ما لم کچی د ژوند نغمه خورده ده
سینه په خپلو موچو او کی د پقا سندی وایو
آبشارونه په زمرو دی اوی او ټولی په ابادی غرونه
آسمان د ستوری او صبور مین ټول د کاپیا او ما لم ته
ما مین چال و د کوی دغه د هستی ټول مظاهر اچد په
خود او مستی د چکلا یا لخوا د پده
په انسانی عالم کچی د ژوند نغمه د پینلی په
خونو کی جاوه کوی چی د ژوند خوا ده په چکلو
چامولو کی خلکو ته وړاندې کوی په دی حساب پیژنه
یا چکه بشر ی او انو د ژوند نغمه ده او چیر ته چی چکه چپ
وی د ژوند نغمه چپ ده و چیر ته چیر چکه د خپری او کار
کوی د لته د ژوند د نغمه خورده وی

غزل

گلان د سرخه درو چو ستا یو هه شپه لری
د سړی د پده ددی امان ستا په دنگ ای نه لری
د مشتاق په خپل قد سره مفرور دی حال می گوړه
د امان له صد می هه د سرور چا حوله می نه لری
د امان می به امان د ستا د چشماو حال نه لری
د لاسه د هر چو د ټول پر عین زده لری
د امیل د مور د رویه بها حبه یو د د کور
د سر په غم ای کی لوی دیمت بومع کانه کور
د شیدا ددی په اوصافود چه مخ مدام د غمیری
دغه ای وظیفه د دق پائی او د حاجر د هه لری
چا غلی عید ا لکیم شیدا

د شاعر له ذره

چی په دوست میر موږ به که پرمخ تگ
سپید دی چی هان د کور د دنگ
په پو هیر د پو شته کړو له پوه
په شو د رویه تیر وړو د کوم دنگ
د کچی لاسی که د وی د خپل د
له د پوه به وده به شې په دنگ لک
دایه غاړه د د د غم تر یو د کلو ی
د ټول په مخ کی تپک بولکه پک
کور د دین د پیا سویانه پای مور
چی د انور د کور د دین د پیا سویانه پای مور

حسن تعریف

که به هجر کی هوك ما پودنی له حاله
حال خود ایدی چی ناتوان بم بی حاله

ده دیار به دیدن هکته شتاب گیم
چی دهر بقاله ویم تر کماله

چی تر حسن تر جمال به زیار بشم
در منده بم دغو بانو تر جمال

له و ماته نصیحت مکنه با صدمه
مشق بی پایادی له جواب اوله و باله

بی د چیل ایشا دحسن له تر یله
هیچ می نه پوخته له توره قیل و قاله

ماد عشق به درس کی اوده لوستی ایدی
بی له زانو بی له غطو بی له خاله

به دنیا به آخرت مردی خدای نه کا
بی نصیب د مهر بانو له و حاله

که یار سر به دیدن فوادی به جادو ده
دغه حکم در حمان کی دی دلا له

(رحمان بابا)
منظر چی قوم دیار لپو داندان ته

اول به هکوه دمو دزو و مرجان ته
سر مننه به می فچی له خماله

چی گلرخ به سیل درو می گلستان ته
برابر چی بی وضع ته کتا ی نشو

لر سپهر می هکته غفلتی دی اسما ن ته
بنا بسته تولا له زیار می سر ترها به

چی له ستر گرمی سری وینی می گریوان ته
چی نیال من و جهان واده بکنی پروت دی

هکته تل به زیارت هم و گودستان ته
هو اوصاف بکنی مدی ذخیر واخله

زلیخا و د منظره و داندان ته
همی داغ بر دی دما پر صودت ایشی

چی حیران تر ده غریب می و در حمان ته
د مسکین

د مسکین حواری

سبا سر دی جمال پوری کا
غنجی د گلو پا دی پا دی کا

چی و د پوری خورا ن پیشکه
بلبلان هکته پا ندی پا دی کا

● ●

سبا سر دی بلبل سو دی کا
جمال به یانی د گل خود ی کا
در می دادی به دمه کی پا ده
چرتنه چی گل دی مادی خود ی کا

● ●

خران دادر می گلان به نوی کا
غریب بلبل به بهای و موسی کا
اشنا ی چی له وی من به هکته کا
دله دمه به دهار به کوی کا

● ●

چی دانه و شوه د دهر دو له
حلاصه می له شوه دله کی خو له
مدام می او بی د هم پر او دی
اوده اوده شوه د سورت او له

● ●

ای به سورت کی دما ارواح
بل غریب می نشسته بی له الاح
دری سبب دی دما به جو له کی ده
چی صحت موسم له دی الاح

● ●

د مشتقا نو دله و مفعو ده
ده به به به به به به به به به
دختر دوسل دما د وری کی ده
نو د می توبه ده به به به به به

که یار پر نظر دهر دانه و کا
له هادی به نوده خا کی او جهان ته

ده مسکین ای به اعا د دهر و سوز
امید و ایم دیر د وصل و یادان ته

د مسکین

د مسکین

د مسکین

چون نه تېروي .

هغه هوان چې په خپل نفس اعتماد لري هېڅکله دخپل شخصيت د ډنگاره کولو د پاره کوچه نه کوي ، هغه هوان چې په پوه او علم باندې اعتماد لري او هغه هوان چې دخپلې پوهې او غرننگ پر تېر باندې تکیه وړي او خپله وظیفه د وظایي د پاره سر ته رسوي ، هېڅکله دخپل مقام د ساتلو د پاره د خولني گټور تر اړه ی گټور نه قربا لري .

هغه هوان چې د آخر د و په مخ کې دېن ها په تېرېدو سره خپلې د لیاقت د درلودلو او اهلېت د خصوصیت او هغه عاجزوي او دخپلې وظیفې د اجرا کېدو په وخت کې دخپلې دودوي ، این الوقتي او سندن چيني هغه کار او دغه خصوصیتونه خپل شمار گروري نو دا هغه هوان دي چې سر پرته پردې چې په نفس اعتماد او لیاقت نه لري د واقعی هوان په قطار کې هم نه حساب کېږي او بېشوا سانا نو په لې کې حسابېږي .

هغه هوانان چې د پوهې په قوه ایمان نه لري او د نفې باندې اعتماد په جامه پټوي دخپلو پا گو مقصودو د تېرېدو د پاره خپله وظیفه په ډېر توگه سر ته رسوي .

دا ډول کسان هېڅکله په خپل هېر کې دودوي او ایرنگه هم نه کوي ، بلکه په یوه دچېن ایمان او پا که مفیده باندې په هغه لیاړ وړانوي چې انساني کرامت او شراعت د هغه غو ښته کوي . او دا هم دغه کسان دي چې په خپل نفس یا ددې اعتماد لري او کولای سوې دغه هوانان د واقعی او د جنتو هوانا او په قطار کې و شمېرو .

یوه لویه علمی ذخیره

د لېننگرا د عامه کتابخانه چې سا لیکونف شدد او مېړي دودوي اتحاد د پنه او پوځي کتابخانه د دجملې هغه ده په دغه کتابخانه کې اته لک ملېو مل نومونه ثبت او ذخیره شوي دي .

د همدې کتابخانه د کاد کوو لیکو شمېر ۱۴۰۰۰۰ تنو د سپړي چې د هغو د جملې هغه (۹۰) تنه دي د دکتورا او په سو په هغه کتابخانه کې کاد کوي .

ددغې کتابخانه کې کتابونه د قدامت له حیثه ۲۵۰۰۰۰ عیسوي کال ته رسېږي .

او همدارنگه په دغه کتابخانه کې یو لیک ملېو مل ډول ډول کتابونه په خارجي ژبو خسته چې دغه کتابونه په (۱۷۰) ژبو باندې خپاره شوي دي .

نهیږه کوونکي : احمد راشد

یو خو ان باید په خپل نفس اعتماد ولري

لیاقت او اهلېت هغه جوهر دي چې باعصبه هوان د هغو د پلاس لارو لود پاره زیار باس ، حوای توپري هودغه خصوصیتونه لاس ته راوړي . هڅه دا سي له ده چې د هوان خپل هان په لیاقت او شخصیت قابل سي او هغه هان استعداد کې .

هغه هوان چې د افکر کوي چې لیاقت او اهلېت بېله زیار او کوچه هغه په لاس راځي او د لو په اشتباه کوي نو هغه هوان چې په خپل نفس اعتماد دواړي لورې پانېد پر خپل نفس باندې جا کموي او د وسنه بیا او دوا احترام وکړي .

د مدار له په نفس باندې د پوره اعتماد په دوا کې باید خپل لیاقت و لټوي او د مدی هدی ته در سیدو د پاره د خورخواهي ، هورت او خپل هان دستا بنی غمه هان وړغوري .

هغه هوان چې په خپل نفس اعتماد ولري هېڅکله د پوره په پدو وېلو او غیبت باندې خپل وخت نه تېروي او هم دخپل هان دستا بنی او تر پند پاره خپل قیمت لرونکي وخت د هوا او موس په غنکې خوشي او

کو چنی پیدا سو اما...

ذوی نسل ته

ای علم و وطن دانه یکبار
که این لوی پرده را تو تکی دل پلاد بی
دخا ایل دمفری تکی ی گورد شو ده
تری نه به خبرو نه وا خله دلیه دسر

گورده تیره اسی له خپل ناله موندکه
چه پداله و او پهلې تشه له لمر اړکه
درا تلو، کی دسل پلار و د و د ناله
د خپل پلار و اړکه پدو م دی گورده ساه

رحمت کینه او زیاده کنی اوسه ده ام له
لپی دین ساعته نظر کنی و دوسه نام نه
دووندون ساعته بهر ددوله گراوه
کوره به یی چندو جهت کنی ستر ساعته

به دایا کی اول خود و باقیم و ی
 چاهی که در ایستگاه دوازده کاغذی سم دی
 دوستقا و سر و گل و گل او سه
 دهن سره الخری خود ی تل او سه

سما به خاوره سی به داری شیر و مسوده
 دگر تو و ظلم تیر او تیر و نور و
 ظلم و آن کی مهر چاهنی به سر به
 دگر ی دکا و و با شنی خبر به

نرفی مرگو ده ننگه په لاس کی
د عرفان چینه شعل واخه په لاس کی
دا فر اطا او منی تهله یه بلا ده
چی دنیا په دی غضب نن مېتلا ده

هم‌تاریف است زموه به آئین کهنی
منج دی نه‌بائیت زموه به دین کهنی
خان دی سازه دمه‌له دی جرجا له
چو انه‌وری ده‌ادی دامت ا له

(میسروح)

دوی د پل د شمع هملر په چک وروستی شاده کی
کړه د پورچو د کړو او لیکنی بی دی چه د همد د سپه
سره شپوری نو پماری سارو د مانوچه هو کاله دمه بی
گنله
دغه هیواد د تکره د مرید د لیب که د سوه واده کړی و
پور د دی وروسته پور غتو کی بی یو کوچنی چی اته هوا شتو بی
د پور د اس کی تیری کړی وی بی و لیر او د .

دعای پنداری کوچی، و غمگینان و دعا
گشت دمیاشتی (۱۸۱) (۱۹) دسریه و در سخت
و آلوده ایستاده و در میان کوه و در کوه سر

کتابخانه امامی و ایوانها کتدره و دریل چوبی و دریل چوبی و دریل چوبی
در این کتابخانه کتابهای متعددی وجود دارد که در این کتابخانه

۱۸۹
دو سہ پہر دو غلوں کی بستی شروع ہوئی اور غلوں کی بستی
اس وقت کو چلی رہی تھی ۔

وای که در گنجینه‌ی پنهان پادشاهان و پادشاهان پنهان
وای که در گنجینه‌ی پنهان پادشاهان و پادشاهان پنهان

بازر و باور دهی په های چی په روغتون کړو او د کړی
په راج محل په هـ و ؤ ل گـ سـ مـ ای و اـ و

معلوماتی معلوم ،
محمد ابراهیم دیوبندی و جی دیوبندی و جی دیوبندی و جی دیوبندی

کتابهای کوچک و بزرگ، آلبومها، یادداشتها، دفترچه‌ها،
نقشه‌ها، کتابهای درسی و غیره را می‌توان به روش زیر
در یک جلد یا دو جلد جمع کرد.

دغه رنگه دی دایم وېلی و په حقه صورت کې
اکم چې دغه اوم ددی به ذوق برابر دی دایمه انتصابو و ټکی
پام نه په چاپزه وړ کېږي.

تج. نو انکی... وری

حضر... عمر (رض) او گو نلماه بندخه

ای کچه چي ذموره او عمر (رض) لر منخ لوی خدای
حاضر دی.

حضرت عمر (رض) دره وویل چي عمر په ناسی هه
خبر دی خدای (ج) دی وسم در پاندی و کچی.

بهمی وویل چي آبادی ذموره نلماه به دی او ار موره
حکومت له کوی؟ پرده ارش ده چي بایه ذموره په حال
هان خبر کچی او هاجی ذموره له حاله خبر به دی
دوه گاه ده.

حضرت عمر (رض) سمدستی ولاد او بیت المال
هغه می اوده اندازه اوده او غور دی پر خیلو مبارکو
اږو- او اخیستل، ملگری چي می مرخونه وویل چي
با دد اماره به ها کیم قانع نه سوار په پله می هغه
د کوهی کچه دی نه د اوده په خیلو مبارکو لاسو می
اندازه (دوهی) و د تیاره کچه دی او پتیاو می
و کچه او خدای تمالی (ج) شکر می ادا کچه.
پویر هر آمر اوس د لولکی پاندی لار ده چي
د خیلو پردستان او پیوژ لالو په حال هان خبر کچی
اود غفور د خیل وسم په اندازه مرسته و کچی.

والی چي دزمی په سرو شپو کچی پوه شپه
حضرت عمر فاروق (رض) د خلکو د حال معلومولو
دپاره دپوه ملگری سره د پاندی ووت په دغه اریخ کچی
می د لیری د اود د لکپه ووهانگه ولیده اود هغه لوری
روان سو، کله چو وراودی سوولی لیدل چي یوه چغه
د به کچه دی کچی می د بنگه پر اود پاندی کچی او دري
کو چنیاو پر داقول دی، کوچنیاو په دده دوهی
غورته کوی خو ورتی دیوه ساعت هغه بل ساعت نه د
دوهی وړ کواو چاچور کوی. کوچنیاو هر کچی د
اودی له کپله ده او داری کوی حضرت (رض) د دغه سحنی
دلیدو هغه دیر متاثر سو او دوهی و دغه سلام می
و در اچاوه پوهته می غن و کچه چي ولی او کوچنیاو
ادی.

کونای چمی وده وو پل: «وړی دی»
حضرت عمر (رض) وده وویل ولی «ده بنگه غمی
دوهی وده ورا کچی»

بهمی وده وویل او گوده چي په دنگه کچی
حشی دی.

حضرت عمر (رض) د دنگه سر پودته کچی ولی لیدل
چي یوه اندازه شکی په او پو کچی ایشی پوهته می و کچه.
چي ولی دی په دنگه کچی د لیری اچولی دی.

بهمی جواب وړ کچی چو د کوچنیاو د ختایستلو
دپاره چي کونای خوب ورسو او بیده می او د پانه

اټمسفیر

هغه هوا چې د مټکي د کړي شاوخوا اېي
کمريند په شان احاطه کړي ده اټمفسر بلل کېږي
او د دې طبقې د لومړۍ طبقې ته تروپوسفر
ايي، د هوا د دغې طبقې لوړوالی ۱۰۰ څخه تر ۱۲۰ کيلو
ترو پورې دی او په وروستۍ حد کې اي گرمي
مناظرې ډېر ښه دي او د ډېرې د هوا ظهيرات لکه
اوبه باران، طوفان او نور هميشه په دغه طبقه کې
پېښېږي.

استراټوسفر

استراټوسفر د ۸۰۰ او دوه سې طبقې نه والی د دغې
طبقې ارتفاع ۸۰۰ متره د سې ي په دغه طبقه کې اوريدل
ډېر اوږد او پراخه هوايي پلنکل آزاده او بې تکليفه

يونسفر

يونسفر د هوا د ډېرې طبقې نه والی د ارتفاع ۱۰۰۰
کيلومتره اټکل شوی ده.

د اوبو او امواج په دېرې حاصلې څخه ښه پېښېږي
هوا د دغې طبقې سره اېي او کښې طبقې ته انعکاس

فزيوتن

انگلسي مشهور او پوه رياضي دان په (۱۶۴۳-۱۷۲۷)
په کوچنۍ کورنۍ کې سترگې هاپا ته خلاصې
شوي او د کوچنۍ والي څخه اي دغې او علمي کارونه
په ښه ډول دود او مکتب او خلاصولو وروسته په ۱۸ کلنۍ
مړينې د کبير راج پوهنتون ته داخل شو.

په پوهنتون کې د تریک او د باغيانو په زده کړه
لوړ شو. فزيوتن خپل افکار او عقيدې په ۱۶۸۶ کال د

د رياضي (او طبيعې فلسفې) اوسې کتاب کې وليکل
او د لومړنۍ وړانديز په نوم يادېده او د هومي جاذبي

په کشفونکي ډېرو کوچنيو عناصرو د حساب بنسټ
پېژندنې او د نورو نظريو پوه هم وپولو.

د رياضي مصر و فیت

و خپل پوه مټکي ته وواياست چې په زده کړي بو
د دوه ونډه او هم ورنه ووا په چې عدد په ۲ کې ضرب کړه
او حاصل ضرب ي ۶۰ سره جمع کړي هر عدد چې ولاس له
د اېي هغه پر ۲ تقسيم کړي.
د دوه د هغه څخه پوښتنه وکړي چې خارج قسمت اي
هوډي د هغه د خارج قسمت ۶۰ ده د دغې هغه کړي.
هر عدد چې مو پيدا کړي هغه عدد دی چې ستاسې دوست
انتخاب کړي او مثال په توگه:

$$\begin{array}{ll} ۳ = ۳ \times ۱ & ۸۱ = ۳ \times ۲۷ \\ ۹ = ۳ + ۶ & ۸۷ = ۶ + ۸۱ \\ ۲ \quad ۳ \quad ۹ & ۲۹ = ۳ \div ۸۷ \\ ۱ = ۳ - ۲ & ۲۷ = ۶ - ۲۹ \end{array}$$

توکي ستکالي

د ښه پېښه لار

یونانېد سړی چاره داغوا او دېوچا څخه ي
د ښه پېښه لارې پوښتنه وکړه. سړی ورنه وويل
دغه د زړگري د کان د ورته مرغه چې په مځه د دغه
چوپ له کوه اي پيا او پر خپله تړه څه لاس دغې په لوی
نېرې سړي چې د پېښې ته به ورسېږي.

پوه طبیب

په سړي خپله خپله مور په لېږل کې د قوت د دوا
د پاره طبیب ته بوتله.

چا کثرو ورنه وويل او يا دېوچر څخه ۴۰۰۰ کوچنۍ
و خودي او بامېره وکړي.

لوی ي دا خبره خوند وکړه چې څه پکښې
وايي.

مور ورنه وويل: دوه په پېښه لیکر وکه، آيا د
خاږونه تر ۲ چې کوچنۍ په و خورم او د ورته ي لوی اېښه
و کړه چې دا خبره ته ورنه کړي.

کله چې دوی د طبیب له عايد او وړل مودې مخ
ورو او دوا او پوښتنې وکړه: آيا د پوه طبیب
«لسان حکيم» دې داسې څه په علاجونه کوي.

ارغندا و د گندهاړي يره سمسوره او

زرغونہ سیمہ

دارغند، واوی کای

[illegible]

دو نساوا الى هو فديت:

دارندگان دولتی و دولتی مرکز دبا با صاحب به کلی
کمی دبی می کنند هارده و به زنی سر...

دولتوالیواسیدوزکی

په دغه سوال کې د ستونزې پای مخې معلوم
کېدای شي چې د دغه سوال د کړنلارې په پای کې د
دویمې او بیا په ان میشته دې خو د اسکول د شمېر تر ټولو

ارغندل اورد و رو عیلا و دم، گز به حوت،

از شدت او (که شرمه جانی و دانه سیمه او قبول
میل و بیافومیل و پاغونه ری و کند عازد سترو و میل و سرگز

Chlorophyll $\frac{1}{2}$ = 100

۱. در این کتاب، به روشی نو و به زبان ساده، به بیان و تفسیر این موضوع پرداخته شده است. این کتاب، به عنوان یک منبع معتبر و قابل اعتماد، به شما کمک خواهد کرد تا با این موضوع آشنا شوید و به درک عمیقتری از آن برسید.

[illegible]

۱۱۱ اولیٰ من حبسہ

دشمن و دلاور جنگ و دلاور و دلاور
دشمن و دلاور و دلاور و دلاور
دشمن و دلاور و دلاور و دلاور
دشمن و دلاور و دلاور و دلاور

د بنیاد است د ملکي ټاکل هم یو اوز د تاریخ لری

د چکلا د یو داسی ملکي په واده کې
په دیو ټان ستر وناښته ژاوه اما نو لک
سفر د اخلاسون د شته رغید پام و
چېنولودرو هم گډون کاوه

په پخواني یونان کې داسی دود ؤ چې یوازې په پښو
شپږ زده گانو د نارینه شا زده گانو سره واده کولای
سوی او دود ؤ اسی خلکو سوی کولای چې د بل مقام
لوړ د یو چا سره واده وکړ چې د اود د یونان څخه
د دوم ټیم ورسپدی (سپرون) دیو ټان ناصر خطیب
په پناه خطا په کړ و و پل څرنگه په یوه دومی شپږ زده گي
داو منی چې د یوه مری سره دی واده سی

داوخت په یونان کې د (پریکلس) د ماته وده بر لاس
لامتو ځمکاک (پید یاس) په یو د پرو د اولی لیکونه او
اڅشونه کول څه د اوخت ؤ چې د سقراط فلسفه او د
(پریکلس) د سیاست درس په یو یونانیانو ته کښل کیدی
آتن د یونان په چارو کې لکه ناوی، داسی
چا پسته ؤ ځکه چې لوړی سپین و دانی او د مرمر چکرو چکرو
سفر د لږ ټون دواړه منځ کړو دغه چار د یوه خاصه
چکلا او عظمت و په برخه کې ؤ

په داسی یوه ورځ د آتن په ښار یو م کړ
خود ماشود ؤ د یونان چکلو او سپینو ښادو
دود پښو نازک کالې اوسو په چله ایزه توگه ولاړی
او مشلان په نې پلاسو کې وده داسی په دی سپل ته په
ژوا څخه لکه د اخلی او تماشه په نې کول مسابقه شروع
کېدونکي و په دی ډول چې ا تو غښتلو نارینه په هر یوه
یوه نعلی ټینگه و نیوله د مسابقې د پاره چې کوم حکم
(میرا) ټاکل سوی دده په بولی به د اخلی ښو وړی
کړه سوی چې د مسابقې ډگر سر تر پدیه په ټوب د غښت

دود و چې د ډگ په پای کې او د ورته بل ؤ چې دوی د چپاو
لاو مشلان په ولنگوی او پورته د مسابقې د میرا دود و
داو کړی، او هر یو نعلی چې په دغه خپل لکولی دشن
د میرا داسی لاو د ساوه غږ په د آتن د چکلا ملکي پاچا یوه
چکلی نعلی و بلل سوه

د مسابقې د کتلو د پاره په هر یو نعلی خپل وس
تاماوه هر د پرمانی لاس ته وړی

یو کال چې داسی یو یو مسابقې ته تیار یو لوی سوی
و (پید یاس) د حکم په توگه و دده ټاکل سوی ؤ
دا هو ان د آتن د غښتلو او د لا و نه سپاهیانو څخه ټاکله
چې د (اسپارت) په چکله کې یونانی لښکر پان مسابقه
سوی وده او یوه انفرده ته و پلې وده چې له یو یوه داسی
سرباز ته ا دیم چې د یوه د مسابقې حال و آتن ته په
غښت او د سوی غږ ؤ چې دی کار ته (پید یاس) آماد گي
چکاده کړی او کله چې اسی په غښت پیل وکړی
اسپاد تیارو په سوو لښکر یا یوای دیو لوڅه کړی
و ده چې په لویو نعلی ته وده پریالی سوی

لوه ځکه دوی ایما ت په وچه او سوړی د مسابقې
حکم و ټاکل سوه

مسابقه داسی شروع سوه چې حکم پر خپل ټاکلی
های و د د خدی او غږ ته په وده چکله خلک هم ډگر ته
را کښته و یوه یوه نعلی نې چې هاو ته نې چوړ
کړی و د غلا ټینگه و نیوله (پید یاس) په بولی داسی
حال کې چې د سیلان او په وړ وړ د مسابقه سره
خوا تیار او چا پستی لوی نې چې هر یو یو و پخوا
د مسابقې ته هان تیار کړی ؤ په غښت اسی پیل وکړی
دا چې د غښت په ترڅ کې په نې سپین و ونځی او پښی
د مسکي څخه پور ته کیدی داسی گه ان هم کیدی لکه
سپین مرغان چې د مسکي څخه په هوا سوی دی
د آتن د دی ښوونو له جملی څخه یوه چې شورو د پښتان
او تود دی ستر گي نې شته و او له اود بدن سپین
والی نول و پدېغ والو ته سوی ټاکل هو سی چې و
(السیا) : چې مسکي غږی داسی ټوله وده

په راځي و افغانستان کې د پښتو ژبې د چارام
د زياتو گاو د ستيج د مخ يوه خلاند ه خيره

فضل، محمد (فصلی) یا یزید کی مرثیہ اور انوارِ شاہی

که موکله دان بواوردیدی وی بو به صوحتاً دورهی
بوغل او با حوصله دیوی آشنا هنری بنی و غلغ
دان برانقا ایلان و هیو و عه ارد بدلی وی داحله هنر مند
دی چه تر عالی کمر ان اوستولکی به پوز نی اود

د کابل د اداري د بوی هیڅی او د لویو خطو په ایش
د بوی خطو په هیڅی او د لویو خطو په کابل وڅیړه
شول په اعلی د بوی د لویو خطو په لویو

۱۰
مکتوبه حضرت اوجین پادشاه کی به غضاوت کولای شی
مکتوبه دانه خوانده چه عفتد خصوصی دولت سره هم
ایشنا هم .

د اړمان می په ژبه کی وځو پوه و دغه کښه هاد ۱۱۱۱
د اطلاعاتو او کلتور په لوی مدیریت کی په خپله آډو ۱۱۱۱
موانع شوم او نو سودی هنرمندی کی کښه هاد په دوسو ستاوی
د پری لسی کی کښی د هاده داغلی و و لید ه علاوه ۱۱۱۱
پری کی وخت کی هم د پر کم و لاسا داغوستنه کی دده ۱۱۱۱
د هنر او دده دی و نه په برخه کی و د سره و د دهم ۱۱۱۱
کی د هاد د پکر پر خپرو وچو د اطلاعاتو او کلتور مدیریت ۱۱۱۱

معنی که را می که همه در حدی شعله ای خود را می آید و در
و به شو و به عین و سوا و به فکر کولو انکبا و به
پر و چو کی می مقابل که کندیستی یا بی می له تمبا کو
و که که بود و می هم هوا و و کی ی او بیانی و ما لومی ی
پوختنی که خواب را کی البته و تخت که و الی به
لما ظمی به مقدس ده ده به پوختنی شروع کی ی

۱۲۱۳ کی دکنہ عازمہ شاہ قبر کی زیارت نامہ •

تخصیلات من ار لیسې لوانکې پورې دې غوړ دوسته
د د. د معاذ د لکه کله من دغه تفهیمونه کې ای شوی
مگر تر هغه دوسته من دهمې مطالعات او په دفتر ی
داسې کې کناپت تر وروخته پورې کې پدی .

دوخت له والي نه مني مي پوا هم منده ده
د لږه کړه پوهنه مني مني وکړه .

من ذکر معہ و ختمہ معہ و دلہا تر او پا چا داما میکہ
 مندر سرہ علاقہ داسری و مع شریہ .

ج- جان مسد خان (پکتنها) یعنی دکندهار پادو
دو در امانیکه هتر پلار او دهغه زیات تئو یق دوی موجب
شوچی ما ددی منر لمتی ته مان ورو اچاره لکه عسکه چی
معلومه دهغه لومړی چارچی مو برخه پکتنی ددلو دل
مهمه دپلار چارچی د (دستمال) په نو ۲.

هنگه بود بفاوی دهغه صلت به در لولوسره گولای سی
چی بر خیل حرکت قدرت واری به در اوسته کی حرکت
زبان مؤثر دی خسرو پانامه دی استای آرا او
منجره هم چو در لولای سی به بود بوفای سی
چه اخلاق و بیگت سلوک دهغه و محبوبیت عدم حامل دی
به در اوسته کی حرکت در وید و انکی به در کوم اهمیت
ملری خواند صفات به غیر شکل دی.

◀ 404.750 5 ▶

تور سمپټمبر...

حال داچې په ايراني کي هيڅ يو داسي قانون وجود نه لري چې د يوه هېواد خلک ته د خپلې خاورې د آزادۍ د پاره د مبارزې هڅه منع کړي. کواوخت چې هېواد دود او سرچينې دغه هېواد ته د حمايت جملې ته قابېدولي او د دوی ملگرتيا او نه کول د داسي فيصلې ته وکړل چې په منځني ختيځ کي داسي سرچينې دغه هېواد ته حمايت نه کړي. د داسي سرچينې دغه فيصله داسي سرچينې ته وکړل.

دغه هېواد ته چې د هوکړې د لور اړيکي په منځني ختيځ کي پېښ سوېدي، د ملگرو ملتو په فيصلو سره نه حل کېږي، بلکه د دې اصلي او اساسي علاج د دې چې عرب په خپل حق ورسېږي او دوی ته خپلې مېشکي ورکړي. دغه فيصله يوازې د دې لورې هېوادونه کولای سو چې په عادلانه ډول سره ته حل کړي، نه د ملگرو ملتو مؤسسه.

د دوسنيو کړيو د پېښو هڅه داسي معلومېږي چې د فلسطين هېواد داسې ډول ډول سياستپالو ته د خپلې خاورې د دفاع د پاره کوي او هيڅ يو هېواد داسي کولای چې د هغو منځنيو د همېشه د پاره وکړي مگر هېڅ هېوادونه کولای سو چې د فلسطين د مبارزينو دغه

تکتیکونه د انځور مودي د پاره پته کي لکه اردن چې د فلسطيني مبارزينو پر کمپو باندې يې د حمايت جملې وکړي او د فلسطيني مبارزينو هڅه بوليان شمېر خلک ته مړه او ځپيان کړل او د خپل هېواد هڅه وځپل مگر بيا هم اردن و نه سواي کولای چې د فلسطيني مبارزينو دغه دوامداره مبارزې ودرځي کي او د همېشه د پاره يې نه هڅه کوي.

کوم شمرد او فکر چې د خپلې خاورې د آزادۍ د پاره د فلسطيني مبارزينو په سر وکړي پيدا سوې دي تر هغو چې د دوی خاوره او مېشکه وراپله نه سي، د دې امکان نشته چې د دوی سپېڅلې ډېر خطرناکه جنبشونه وکړي او د خپلې خاورې د لاسي نه د اوسولو د پاره هر ډول قرباني و نه کړي

لوس چې د فلسطيني مبارزينو د تل ابيب پر هوانې ډگر په مودېچ کي پر ۱۶ گڼو اسرائيلي سپوږمۍ مېش او حمله کړل. د هغه يې د هغه هاي هڅه وځپل او د بوليان په سر وکړ او د لخوا د فلسطين د مبارزينو دغه عملونه د تل ابيب لخوا او احتجاجونه يې باندې وکړي. د سر وکړي دغه د ادالي المان پوليسو پر فلسطيني مبارزينو حمله وکړل او دغه کي مړه کړل خو علاوه پر دغه اسرائيليو په بل ډول د بوليان په هغو هايو کي چې د فلسطيني ملگري او سېدن په مودې شروع کړي او د دې کي گناه کو چييان او سېدن په مودې او ځپيان کړل داسي سرچينې ته حمله کړې او د مودېچ وکړي ته چې د دې لورې د ملگرو ملتو هېوادو چې د فلسطيني مبارزينو په تيانت د دغه ډول او د هغوی مرحل په تيانت بد گناه داسي سرچينې ته او د حمله يې په سوريه او لبنان باندې ناچېره وبللې و په دې باب يې هيڅ و نه وبل.

او د سوريه او لبنان هېوادو داسي سرچينې د دغه هڅو په لور په نېټ ملگرو ملتو ته خپل شکايت وکړ او د ملگرو ملتو هم په دغه باب غواړنه وکړل. په دغه غواړنه کي يې کومه نېټه و نه وکړه، مگر عادلانه داسي سرچينې ته په گټه و نه. د ملگرو ملتو دغه فيصله د دوی لخوا يې ډول پادې چې داسي سرچينې ته گټه او د عربي هېوادو ته او ان و نه.

که څه هم د دې ډول هېوادو ته څه تر ا معلومه ده چې اسرائيل يې کوي او همېشه يې پر فلسطينيانو باندې ظلمونه کي دي او د دوی يې د خپلې خاورې هڅه يې اي دي مگر بيا هم هېڅ هېواد په ملگرو ملتو کي د اړيکيو نه وکړي چې په منځني ختيځ کي دې جنگي عمليات ختم شي. د اوسني هېوادو دغه فيصله داسي سرچينې ته گټه او د عربي هېوادو ته او ان و نه اسرائيلو د ۲۴ گناه په مودې کي د ملگرو ملتو هيڅ فيصله نه ده. د دې مودې د همېشه د ملگرو ملتو په خلاف خپل بوليان کوي وځپل او د دوی ظلمونه د اوسني کوي او دغه فيصله چې د دې مودې د اوسنيو ډول يې بولي هڅه داده چې بيا په فلسطيني مبارزينو د دې خاورې د دفاع هڅه تيرسي و د داسي خپلواکۍ د آزادۍ د پاره کوم کرښه و نه کړي او د دوی تر غلامۍ لاندې ژوند وکړي

د کندهار خاصي لوبی...

کامی کډې و داسې نو د اودنې لیک هغه
 مطلب داندې چې ملکانه د لوبې و ساعت تری
 واکمنی او بادا فریح وختوله لری پلکه له پده ی
 ملکه پمچی هر ملک ته دیوه صیح مشهور لیت
 وروسته کافی قدر پیچ اودلو بوجا دس و د کچې هغی
 یی خود کولای سی خپل د بدن غی ی قوی اود صرف شوی
 دماغی ارزی تلافی وکړی په کندهار کې د پوی غواړه
 ملکانو مشهور له پوهه خبر صا د عمومی دشتمبو په
 ورو کښی د پر کم د ی اوله بل پلوه دوی په داسی
 اوبوا وساعت تور ورو دغی وده ی تری چی ملک
 اقصه بل شی په کښی مقصود به دی اود اقصانو له لیک
 چی اود توره اشاره شوی په پله دوی اود وی
 وچارچا پر گاولی پانو اولادو پانو د وجه دی
 اوبه نتیجه کښی دقوله صیح داسا له پری د
 له گړی مور با پخو خپلو ملکاتو ته په کلکه متوجه شو
 او هغوی له اجازه ورنکړ چی خپلی وده ی په جزی او
 میثو دیانو ابری کی ی پلکه هغه باید تر سختی
 پاملرانی وچو وای اود وژنی لاندی و نیسو او یا اولا
 هغوی په یوه کسب او کار مشغول کړ و تر هر دغو بیکارو
 لو اوجی بدنی او اقتصاد دی لیا اونه پکښی پراخه دی
 مشهور ایسو او کروسه وسته یی دوا تلونکی و د لپاره
 داسی چتر کړ چی دهان او خپلی قو لنی لپاره
 گټور دلولای شی د دد زمو د سمپنی ملک چی دینو
 گراوچا دیانو او وطنوالو ته موده ا ندی کړه

دور کو اساسی...

وکړی گواکې دده ستر او اولادیت ناک کا د
 لر همدی په بڼه نوگه و تللی د خپلو وظیفه تی اجرا کړی
 اود د تلونکی لسل اود تادیرخ په اړه مستو ل نه دی

پلکه اولاد به یی وکی نوکړی
 تل ملک په پوه راغوی
 که هغه داسا د اود اوسنی او
 د تلونکی نوکړه مرغی او ملی

موسایینی دپاره یونی اجتماعي
 اقتصادي اودودو اصل اولیت
 لری خو په هغو وړو کښی تربیونی
 و عرفانی مسایل دذبات اهمیت

و ددی اوس دقوله سی پسته د علم هر فان و
 سم دولای پرپاڅه اساس کښیږودل شی لیک
 دودانی لپدای چه سم او پوځ وی دقوله سی و دانی لیک
 او محکمه راغی

ن حکمو متوله ا داسا دان دود و کړه تعلیم او
 دولای په لار کښی د پراخه اساسی دپانی ایسی غره شو
 اود دغه کار دپاره په علمی او تربیونی لعا ظو مینو د سیدل
 لازم گڼل شوی و د کښو لونه پوهوونکی او هر چی وکی
 تعلیم او تربیونی مؤسسې د خپل له داخلې دی او دقوله
 کوشش دادی چه خپل و د وکی د دولای دان اود تعلیم
 اساساتو سره سم لری کی ی شو چی سپاه خپل هیواد
 او قو لنی دپاره تمکینه اود سیدلی غی ی غنی جود شی
 اود هیواد او هیوادوالو په درد و غوړی اود خپل
 خلکو دپاره ستر خدمتونه وکړی

په دغه وخت کښی چو دمو د هیواد د انکشاف
 پرخوا وړان دی دیکه مرغه دمو په خلکو کښی د
 احساس قوی شوی او هر هره د خپل اولاد د د تلونکی
 دونه په فکر کښی دی او خلک مو په د هیله دی چی
 د خپل اولاد د تعلیم اود دولای هم و خودی تولد ی کړل
 هغوی تعلیم او تربیونی موسسو ته د اخلو او حقو خاوجی
 هیوادوالو ته دلپه لو هیله من دی
 خو پامده حقیقت هر گنده کړ چی وچا واهی په دغه

هیله لرل او پانده یی او تر پوښی د مسو وده هغو په دپاره
 د سیدل لوسره دوالد پخوا د کولنی د نور د مشرا او
 وظیفه سر ته د سپیری او د حقوق چی پر خپلو مشرانو
 لری نه ادا کښی ی پلکه گودنی مشران محکمه دی چی په
 کړو او تر کړو دپاده د هغه دولای او اخلاقو ته پام
 وکړی و پری ی دی چی پریده لار و لاد شی دود کښو
 هغه په اخلاقی کمزور دیو او اجتماعی فساد و قو
 اخته شی

دیکه نه شته چی تعلیمي موسسو اود دولای مرکزونه
 و د و کړو دولای په لار کښی خپلو وظیفه اجرا کوی خود ا
 والدینو و جیبه او فرش ذمت د چی هغوی د خپلو و و کړو
 داسی معتقداتو هغه فاعله اوسی پروا نه شی ا د پری او
 ای دی چی د کوچنیوالی هغه هغوی اسلامی او امروته
 داودو گړ لوی پلکه باید په دغه محکله او داسی
 اخلاقو و دولای په باب یی کلکه پاملر نه او
 غاړه وکړی

دارغندا و ولسوالی...

خواجه ملک

د خواجه ملک د کلي د بولو ي غره په سر کښي
په ستره چي ۴۰۰۰ ملک و د بدي او د خواجه ملک
صاحب په نامه اي بولي .

د پاپاولي صاحب د او بو پر پښا

په کله چي په پورا دکلي د پراختيا نا سبات
په ي هل منع ته را خالي پښو من کاله مشه
په صاحب د او بو پر پښا د سترگه و درول شوه او تر اوسه

په دکنه مار هار ته پر پښا و دکوي .

دارغندا او د کوچني غر خيل کوه پور او د ايري
په خپل هيره لري چي دار بو د پراختيا و د سترگه و
په صاحب د کو ال په سترگه کښي د خيل کوه په
په پادسي .

د ژغري د نيت

دارغندا او جنوب ته د ددي د پرتو دي چي په
ول پر خو کښي کاد پزي او په لري او که د
و ها ها نو په واسطه دغه دښتي مځکي کرلو ته چتو او
لارو لويدي په دغه وچه سيمه کښي زيات کسان او
دونه آيا د پادسي شي

پوهنه

دارغندا او په ولسوالي کښي د گل په کلا چه کښي
ليسه دغه چي دمر لوي عبد الواسع په نامه
پري .

دغه لپسه اساسي وه اي لري او د دغه کوو وکو
پري ۳۶۰ تنه دي او د ولسو د ولسکوله خوا اي
د اس کښي .

په موده کښي د شاه اخرف په نامه يوه مذهبي
ولک لري چي د دغه کوو وکو شمير ۲۵۹ تنو ته
چي د او ۱۳ تنه ولسکي لري د لاسي چادي پرمخ پيا اي

د پير محمد کاکي متوسط ولسوالی اي ۲۶۶ تنه دده
لکي کوو او دغه ولسکي لري .
د پاپاسا صاحب په ابتدایي ولسوالی کښي ۴۸ تنه
د ده کوو ولسکي دي چي ۶ تنه ولسو و لکي د د س
د دغه ولسي .

د خواجه ملک ابتدایي ولسوالی اي ۱۷۷ تنه دده
کوو لکي او دغه ولسکي لري .
په د لږ کښي لري په ابتدایي ولسو و لکي د
غازي محمد اکبر خان په نا مه دغه چي د دغه کوو ولسکو
شمير ۲۰۱ او د ولسکي لري ۶ تنه دي .
د کوو ولسکو د خال خان ابتدایي ولسو و لکي لري

۱۵۸ تنه دغه کوو ولسکي او ۶ تنه ولسکي لري .
دري کليو الی ولسوالی اي او په لري له لږ په
هوايي او د لري اي د سرده د پمقوب په کلا چه کښي دي
او د ولسو ولسو د دغه کوو ولسکو شمير ۱۴ تنو ته
د شميري .

پښي خبري

په د پال او لري او ولسو ولسو د لري له لږ په
دري

حضرت محمد (س)

خداي تعالی (ج) بیکار و وگري له خو و و و
حضرت محمد (س)

خو که چي د پرخانه دي هيبث اي لږ پري .
حضرت عمر (و لري)

علم د پريچه مبرات دي د د پرخانه چه کښي دي
تفوا د پريچه چه تو چه ده او ليکه خو ي خو و ا چه
ملکري دي .

حضرت علي (و لري)

ته ليدو ته ښي د عرفانه

سو

ای ذمو وختی یلا	د پو هې قهر ماله
ای د ټول بشر غمخواره	ته دوه تی د غمخواره

دغه ټول ستا پرکت دی	په دواکي چي می ویشو
دغه ټول ستا لور هست دی	او دواکي چي می ویشو
دغه ټول ستا د لور هست دی	ایشیا کي چر او ورو

نتیجه ده ستاد پساد	حاجت نالری یو ا
ای د ټول بشر غمخواره	ته د پو هې د غمخواره

پرا لوم بب دی کاسیا په	بشر ناکي په دوه
اسانان دی د مېا په	خبر ناکي په دوه
دو شش دوره ناکي	مهر ناکي په دوه

کو چنونه دی شاه داد	ستا غرث دی د ریشا
ای د ټول بشر غمخواره	ته د پو هې د غمخواره

چي میک وک کیم پاسو کي	ستا په زارو شفقت
الهی دی دیا کد قور کي	الریکو په چي د رحمت
ایشیام دی د مود کي	په کو چن و لیا قت

دغه ټول ته یی شاهکاره	چي لری دی کي دوه چاه
ای د ټول بشر غمخواره	ته د پو هې د غمخواره

مخترع دی د پسون کي	چي کاشف سود پر پیا
داجهان دی په گلشن کي	چي لی وینو خواخوا
دواج دواکي دی چمن کي	ټول معنونه دی داسقا

سقا ش دی د پشماره	د د چاه لی عیا نه
ای د ټول بشر غمخواره	ته د پو هې د غمخواره

سقا مقام نه می سلام دی	ای ذمو وختی د صبیحه
پر موږ پور دی احترام دی	ای چروونکي مود په
پر چسته دی لور مقام دی	ای د پو هې مر تیا

زه نو شاده دی خدمتکاره	تل دی می پر دی چپاه
ای د ټول بشر غمخواره	ته د پو هې د غمخواره

شہس الدین کا کہ

خلکوئی با ید و آزادی و سائو
دوس و رک و دشمنی

(۱۵۲)

د آزادي ساتلو لومړي شرط
هوازي ملي بودايي او خلکو
ترمنځ اتفاق دی. په دې ټولت سره
استدلال او ملي حاکمیت صاف
کېږي.

(قرآن مجید)

د لوري سولحات آزادي

(155)

دیر ہا توافقاً ہے

کتاب

کوم گمان جي چه او هائي
افڪاري صلوي صفوي هيڪله
بواجي ادبي سنگري ده يـ

(13-14-15)

کتاب بود اسرار و کوی دی
چی بی له چلاشی همه مور تریه
کوی و مور دا جان مرهون
مگر اوی.

(〃 〃 〃)

د لړۍ د پوهانو سره
د آشنای او خبرو یواځې لار
د هغو د تارو مطالعه ده، کوم
چې د نوي سرونه کاله پخوا مه
شوی او اوس ترڅارو لاندې
دی.

(د کائنات)

حرکت چي ۽ ڏکڻ وڌ ڪتاب
له منجه وڌي ڏاڍي ڏي لکي چي ۽
پوءِ انسان له منجه وڌي .

(مسو لی)

کتاب و تمدن پاینده

{ - - }

(44-38861-50)

دغه نامتو شاعر اشعار هنري
صوفي او په ادبي ستاينو وېلي دي
شمس الدين کاکړ د (سراج الموتى)
په نامه يو بل کتاب هم ليکلى دى
اوسونى کتاب د پښتو نيم منظوم
اثر دى او دقيق او دښ منظر بيان
کوي او دده د کلام نمونه په لاندې
ډول ده.

دخداى ديارم زما جيبه
درنگردان و دروغ طيبه
زبان مى فرموده دجبر رنج سو
له خبر و اخلا له ما غريبه

شمس الدین کا کہو

پیشی خبری

هوك جي ڏاڏا ڊاڏا ڊاڏا ته لري
هنه اخلاقي مسئلو آيت ته هم غاڙهه ته هري
(اداسو)

انسان خدا موجود دی چو باہر تل
مخ پاؤد الدی ولاد سی .

(4.1)

دلور همت خاوندان دژوندانه
دلاری په: چو مو کی هېڅکله دما ورسې
سره نه غماښ کيږي.

(3 4 5)

هغه څه چې د اوږدو د آواز دې مضامف
وي او پخپله د آواز دې لياقت نه لري ،
(لښکلا)

وَقَدْ تَبَيَّنَ كَيْفَ جَاءَ كَمِ عَكْسِ
بِأَبْ سَوِيٍّ وَدَعْفِ سَوِيٍّ مَوْزَعِ

چا اعلیٰ شہداء محمد و زہری ذی استغفری

ده چای وادی دهنه په نامه یی
چاپړو

حسن ولد کا کسی بن دکتہ عازد چار پہ

گلچ آباد دوسری کلاں کھٹی ڈیہہ دی

دی او هاته ای و کو چنیو ای دود

آهسته که می ده چار دسوز او در د

عبدتین و اوغریل و وار عسری په

ہندو کی کٹیور کی ہندی کہہ رہے تھے

شاہ محمد وزیر

او مودی شایر دخیل وطن هغه
لیری او سیدی خو هسپه او دخیل
هیرا دیه یا دخواه و خواه و شعرو
و یلی دی -

شہس الدین کا کہہ دخیلو

شعر و پرچسته دیوان لری اوپه

۱۲۳۸ھ کال کی ہے نومودی

دیوان نکمبیل کی ۔

په کندهار کې د پښتونستان ملي ورځ ونهانخل سوره

اجراسوه، وروسته یو شمېر چاربان او زده کوونکي
دموهرانو په سودای غرقې مبارکي ته ولاده او
حضرت محمد مصطفی (ص) پاکه روح ته او درود لېږلو
وروسته یې د پښتونستان د ملت د آزادۍ د پاره د هواي
و کړي، بیا د لوی احمد شاه بابا او دمېر وېس په
د یادولو وړه ولال او د گوند او سپارو په

د پښتونستان د ملي ورځې د تماندلو مراسم
په اېمه د قران مجید د هر مبارکي او پښو په
د پښتونستان په واک کې پراخېدل شوه او
د هار د سرپرست چارواکي په وېنا د پښتونستان
د ورځ پورته سوه
په دې مراسمو کې د ولایت د مقام او کابل او مشولې

د پښتونستان د ملي ورځ په چنگ او سوره د پښتونستان ملي ورځ پراخېدل شوه

پاندي کېښودل .

د دغې ټيکمرغې ورځې په هکله د قبايلو د مدد پرېت
له خوا د چارواکي په ميلستون کې د قومي له خوا
ميلستيا سوي وه چې په هغه کې ملکي او عسکري
مامورينو د جهاد معبود او په کندهار کې اوسېدونکو
پښتونستانيانو گډون کړی و .

په دې ورځ کې د ملوک او فغان د وده پانې
له خوا د پښتونستان د ملي ورځې په هکله
سوي وه، اولېخ او د کندهار د اوسېدونکو
پښتونستانيانو له خوا ملي ا تړون

په دې ورځ کې د ملوک او فغان د وده پانې
له خوا د پښتونستان د ملي ورځې په هکله
سوي وه، اولېخ او د کندهار د اوسېدونکو
پښتونستانيانو له خوا ملي ا تړون

د پښتونستان مشر خان عبدالغفار خان چې د استعمار پر ضد دې سختې
مبارزې کړې او اوس هم په دغه هکله مجاهده کوي او آرغځو پورې
خپلو ملي مجاهدو ته دوام ورکوي غږ چې پښتونستان جوړشي

د کنډهاري دولتي مطبعه